

ул. “Свобода” № 31
гр. Петрич

тел.: 0882 655 776
e-mail: pgmet_petrich@mail.bg

www.pgmet1.com

УТВЪРЖДАВАМ,

Директор:

(Таня Иванова)

*ВХОДЯЩО ОБРАЗОВАТЕЛНО
РАВНИЩЕ - завършено основно образование
СРОК НА ОБУЧЕНИЕ - 5 години
ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ - дневна
ОРГАНИЗАЦИОННА ФОРМА - клас
ИЗХОДЯЩО ОБРАЗОВАТЕЛНО РАВНИЩЕ –
завършен XII клас
НИВО ПО НАЦИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИОННА РАМКА (НКР) – 4
РАМКОВА ПРОГРАМА В - ВАРИАНТ В6*

УЧИЛИЩЕН УЧЕБЕН ПЛАН

ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ С ПРИДОБИВАНЕ НА
ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ
БЕЗ ИНТЕНЗИВНО И БЕЗ РАЗШИРЕНО ИЗУЧАВАНЕ НА ЧУЖД ЕЗИК

за X^B клас
за учебната 2022/2023 година

СПЕЦИАЛНОСТ: код 8400710 „Експлоатация на автомобилния транспорт”

ПРОФЕСИЯ: код 84070 „Организатор по експлоатация на автомобилния транспорт”

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ: код 840 „Транспортни услуги“

Училищният учебен план е разработен с участието на местния бизнес, във връзка с изискванията на чл. 16, ал. 3 от Наредба №4 / 30.11.2015 г. за учебния план, приет е на заседание на Педагогическия съвет – протокол № 13 / 13.09.2022 г., съгласуван е с Обществения съвет към училището – протокол № 6 / 09.09.2022 г., Утвърден е със заповед на директора *PD 09-607/13-09-2022г*

Петрич, 2022 г.

I. ГРАФИК НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС - утвърден със Заповед №РД 09-4066 /30.08.2022 г. на министъра на образованието и науката за учебната 2022/2023 година.

II. УЧЕБНИ ПРЕДМЕТИ, СЕДМИЧЕН И ГОДИШЕН БРОЙ НА УЧЕБНИТЕ ЧАСОВЕ

Видове подготовка, учебни предмети	I гимназиален етап		
	X клас		
Учебни седмици	38 /36+2/ /последните 2 седмици за производствена практика/		
Раздел А – задължителни учебни часове			
I. Общобразователна подготовка			
<i>Учебни предмети</i>	<i>Седмичен брой учебни часове</i>	<i>Годишен брой учебни часове</i>	
Български език и литература	3	108	
Чужд език – Английски език	2	72	
Втори чужд език – Френски език	2	72	
Математика	2	72	
Информационни технологии	0,5	18	
История и цивилизации	3,5	126	
География и икономика	2,5	90	
Философия	2	72	
Биология и здравно образование	2	72	
Физика и астрономия	2	72	
Химия и опазване на околната среда	2	72	
Музика	0,5	18	
Изобразително изкуство	0,5	18	
Физическо възпитание и спорт	2	72	
II. Обща професионална подготовка			
Икономика	1	36	
Общо за раздел А	27,5	990	
Раздел Б – избираеми учебни часове			
III. Отраслова професионална подготовка			
Теория на професията			
Електротехника	0,5	18	
Практика на професията			
Учебна практика Общопрофесионални умения	1,5	54	
IV. Специфична професионална подготовка			
Теория на професията			
Двигатели с вътрешно горене	0,5	18	
Обща теория на счетоводната отчетност	1	36	
Практика на професията			
Производствена практика			64
V. Разширена професионална подготовка			
Теория на професията			
Стокознание	1	36	
VI. Разширена подготовка			
Общо за раздел Б	4,5	162	64
Общо за раздел А + раздел Б	32	1152	64
Раздел В – факултативни учебни часове			
VII. Допълнителна подготовка	4	144	
Общо за раздел А + раздел Б + раздел В	32	1152	64

III. ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

1. Учебният план е разработен на основание на чл. 94, на Закона за предучилищното и училищното образование, Закона за професионалното образование и обучение, чл. 14, чл. 16 и чл. 17 на Наредба № 4 от 2015 г. за учебния, рамкова програма В – вариант В6 и Държавния образователен стандарт (ДОС) за придобиване на квалификация по професията „Организатор по експлоатация на автомобилния транспорт“.
2. Всяка учебна седмица, освен часовете по физическо възпитание и спорт – ООП, се включва и по един учебен час за организиране и провеждане на спортни дейности чрез следните видове спорт: Баскетбол съгласно чл. 92, ал. 1 от ЗПУО, чл.14, ал. 3, т. 7 и ал. 5 от Наредба № 4/30.11.2015 за учебния план, Заповед № РД09-1111/15.08.2016 г. на министъра на образованието и науката за организиране и провеждане на спортни дейности.
3. Всяка учебна седмица включва и по един час *час на класа* съгласно чл. 92, ал. 2 от ЗПУО, чл. 14, ал. 6 от Наредба № 4/30.11.2015 за учебния план.
4. Изучаваният първи чужд език продължава в XI и XII клас като чужд език по професията.
5. Изучаваният втори чужд език е френски език.
6. Учебните часове по Информационни технологии ще се изучават по 1 час седмично втори учебен срок.
7. Учебните часове по История и цивилизации ще се изучават по 3 часа седмично първи учебен срок и 4 часа седмично втори учебен срок.
8. Учебните часове по География и икономика ще се изучават по 3 часа седмично първи учебен срок и 2 часа седмично втори учебен срок.
9. Учебните часове по Изобразително изкуство ще се изучават по 1 час седмично втори учебен срок.
10. Учебните часове по Музика ще се изучават по 1 час седмично първи учебен срок.
11. Учебните часове по Електротехника ще се изучават по 1 час седмично втори учебен срок.
12. Учебните часове по Учебна практика Общопрофесионални умения ще се изучават по 3 часа седмично първи учебен срок.
13. Учебните часове по Двигатели с вътрешно горене ще се изучават по 1 час седмично втори учебен срок.
14. Учебните часове, предоставени за разширена професионална подготовка, се разпределят в училищния учебен план за изучаване на учебни предмети/модули, които развиват и усъвършенстват отделни компетентности от общата, отрасловата и/или специфичната професионална подготовка в съответствие с интересите и индивидуалните възможности

на учениците и с възможностите на училището в съответствие с ДОС за придобиване на квалификация по професията.

15. Учебните часове, предоставени за разширена професионална подготовка, се използват за усвояване на резултати от ученето от ДОС за придобиване на квалификация по професия с по-ниска степен на професионална квалификация в съответствие с интересите на учениците и с възможностите на училището.
16. Учебните часове, предоставени за разширена подготовка, се разпределят в училищния учебен план за изучаване на учебни предмети от общообразователната подготовка в зависимост от интересите на учениците и възможностите на училището.
17. Производствената практика се провежда по учебна програма и график, утвърдени от директора на училището в зависимост от конкретните условия и възможностите за организирането ѝ. Учебната програма и графикът се съгласуват с ръководителя на стопанската организация (предприятие), в която се провежда практическото обучение.
18. Факултативните учебни часове, предоставени за допълнителна подготовка, може да се използват за изучаване на учебни предмети, модули и/или дейности, които училището може да предложи и отговарящи на интересите на учениците.

Утвърдил:

Таня Иванова
Директор на
ПГМЕТ "Юрий Гагарин"

УЧЕБНА ПРОГРАМА
за *разширена* професионална подготовка
по
СТОКОЗНАНИЕ
(теория)
за X клас

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ:

КОД 840 „Транспортни услуги“

ПРОФЕСИЯ:

КОД 840070 „Организатор по експлоатация на автомобилния транспорт“

СПЕЦИАЛНОСТ:

КОД 8400701 „Експлоатация на автомобилния транспорт“

Учебната програма е разработена с участието на местния бизнес, във връзка с изискванията на чл. 16, ал. 3 от Наредба №4 / 30.11.2015 г. за учебния план, приет е на заседание на Педагогическия съвет – протокол № 13 / 13.09.2022 г., съгласуван е с Обществения съвет към училището – протокол № 6 / 09.09.2022 г., Утвърден е със заповед на директора ..... 9-608 / 13.09.2022г.

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебната програма е предназначена за всички професии/специалности от професионалното направление код **840 „Транспортни услуги“**, в които по типовите учебни планове се изучава учебният предмет **стокосзнание**. В учебната програма е включено учебно съдържание, с овладяването на което се цели учениците да усвоят система от научни знания за класифициране на стоките, обслужване на преминаващите през складовете товари, влиянието на факторите на външната среда върху товарите и разпознаване на протичащите процеси в продуктите при съхранението им.

Структурата на учебната програма е подчинена на изискването в началото да се усвои тази част от учебната информация, която служи като научна база за изясняване на останалото учебно съдържание. Обучението се провежда чрез теоретични уроци за нови знания и се организира с активното включване на ученика в учебния процес чрез проблемно поставяне и изясняване на учебното съдържание и чрез решаване на практически задачи с неголяма сложност, включващи и работа със справочни таблици и каталози.

В центъра на обучението е ученикът с неговата познавателна дейност: да решава проблемни задачи, да проучва и синтезира информация от различни източници. Учителят използва подходящи образователни техники и различни методи за преподаване в зависимост от методичната единица, като планира и подбира подходящи нагледни средства и материали. Образователно-технологичните модели като е-обучение, уеб-уроци, демонстрации, а също и презентации по дадени теми или част от теми, работа с различни източници в интернет, електронни тестове, работни листи, електронни уроци и др. следва да се прилагат с цел постигане оптимален резултат в конкретна учебна ситуация и повишаване мотивацията на учениците за учене. Като форма на обратна връзка и оценка на знания и умения се използват устни и писмени методи, нестандартизирани тестове, изпълнение на самостоятелни практически задачи: проекти, доклади, презентации и др., за диагностиране степента на усвоване на основни понятия, факти и закономерности и на придобитите компетентности, които ще се надграждат, както и идентифициране на обучителни дефицити и предприемане на мерки за преодоляването им.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО

Основната цел на обучението по учебния предмет е учениците да придобият необходимите професионални компетенции (знания, умения и професионално-личностни качества) за:

- класифициране на стоките, тяхната опаковка и маркировка;
- обслужване на преминаващите през складове и спедиция стоки;
- влиянието на факторите на външната среда;
- разпознаване на протичащите процеси в продуктите при съхранението им;
- спазване на условията за съхранение на стоките, превозвани с различен транспорт в зависимост от физикохимичните им свойства;
- складиране на различни видове стоки в зависимост от вида, опаковката им и условията за съхранение.

III. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНОТО ВРЕМЕ

Общият брой часове по учебния предмет е определен в разширена професионална подготовка на типовите учебни планове за всяка специалност от професия.

В съответствие с типовите учебни планове е разработен вариант на разпределение на учебните часове за преподаване на учебното съдържание на учебния предмет, както следва:

№ по ред	РАЗДЕЛ	Брой часове – вариант 36 учебни часа
1.	Класификация на стоките	6
2.	Фактори на външната среда и влияние върху стоките	8
3.	Физико-химични свойства на товарите по основни транспортни групи	10
4.	Методи за складиране	10
	Резерв часове	2
	Общ брой часове:	36

IV. Учебно съдържание

1. Учебното съдържание е структурирано в раздели и теми. За всеки раздел в програмата е определен минимален препоръчителен брой учебни часове. Учителят разпределя броя учебни часове за нови знания, упражнения и оценяване, в зависимост от възможностите и интересите на учениците, методите

на обучение и планираната в училищния учебен план разширена професионална подготовка.

2. Разликата между броя на учебните часове в учебния план и общия минимален брой, предвиден в учебната програма, определя резерва часове. Те се разпределят по теми в началото на учебната година от учителя.
3. Раздели и теми:

№ по ред	Наименование на разделите и темите
1.	2.
РАЗДЕЛ I. Класификация на товарите	
1.	Класификация на стоките Класификация на отделните видове стоки по различни признаци.
2.	Опаковка и маркировка на стоките Видове опаковки, предназначени за воден, сухоземен, въздушен транспорт. Маркировка в зависимост от вида и начина им на превоз. Изисквания към тарата.
3.	Маркировка Видове маркировка, изисквания и нанасяне върху тарата.
РАЗДЕЛ II. Фактори на външната среда и влияние върху товарите	
1.	Физични фактори на външната среда Състав на въздуха, светлина, температура и влажност на въздуха.
2.	Биохимични процеси, протичащи при съхранение на продуктите Автолиза, дишане, доузряване, прорастване.
3.	Микробиологични процеси, протичащи при съхранение на продуктите Ферментация, гниене, плесени.
РАЗДЕЛ III. Физико- химични свойства на стоките по основните транспортни групи	
1.	Физикохимични свойства на продуктите Основни свойства на продуктите - хигроскопичност, влажност, сбиваемост, замръзване, студоустойчивост, топлоустойчивост, огнеустойчивост, самозапалване и др.

2.	<p>Натрупни и единични стоки и товари</p> <p>Характеристика на натрупните товари по видове, физико-химични свойства и особености. Условия за складиране и съхранение.</p>
3.	<p>Насипни товари</p> <p>Характеристика на насипните товари, физикохимични свойства и особености. Условия за складиране и съхранение.</p>
4.	<p>Флуиди</p> <p>Характеристика на флуидите по видове, физико-химични свойства и особености. Условия за складиране и съхранение.</p>
5.	<p>Особено-режимни / опасни стоки</p> <p>Характеристика, основни физикохимични свойства и особености. Изисквания към складовете и транспортирането.</p>
6.	<p>Методи и средства за определяне масата на товарите</p> <p>Значение и област на приложение. Определяне масата на различните видове товари.</p>
РАЗДЕЛ IV. Методи на складиране	
1.	<p>Складово стопанство</p> <p>Предназначение и класификация на складове. Изисквания към устройството на различните видове складове, специализация. Климатична характеристика на местата за складиране.</p>
2.	<p>Техническа експлоатация на складовете</p> <p>Технически надзор на складовете. Противопожарен надзор на складовете. Складов товаро-разтоварен и стопански инвентар.</p>
3.	<p>Осигуряване на условия за запазване на товарите при съхранение</p> <p>Методи за определяне качеството на товарите. Начини за почистване на складовете.</p> <p>Борба със складовите вредители. ЗБУТ при складовите работи.</p>
4.	<p>Методи за складиране</p> <p>Складиране поединично. Пакетен начин за складиране на генерални товари. Контейнерен метод за складиране. Складиране на насипни товари и на бързоразвалящи се стоки. Стифиране. Съоръжения за флуидни товари.</p>
5.	<p>Системи за контрол в складове</p> <p>Автоматизирано управление в складове за, система за контрол на складовите операции. Основни складови дейности. Интелигентна система за управление на склада. Система за дистанционно наблюдение. Система за управление на запасите</p>

V. Очаквани резултати от обучението :

В края на обучението учениците трябва да знаят:

- характеристиките на отделните видове стоки;
- естествените процеси и явления, протичащи при съхранение и транспортиране;
- методите и средствата за определяне масата на стоките;
- условията за запазване на стоките;

да могат да:

- описват свойствата по признаци, режим на съхранение, начини на стифиране;
- разпознават различните видове опаковки и маркировки;
- познават естествените процеси и явления, протичащи при съхранение и транспортиране;
- определят масата по различни методи;

компетентности:

- комуникативност;
- трудова дисциплина и отговорност;
- работа самостоятелно и в екип;
- логично мислене;
- проявява настреманост към професионално усъвършенстване и кариерно развитие.

АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

1. **Вангелия Налджиева**, Професионална гимназия по механоелектротехника „Юрий Гагарин“ – Петрич
2. **Петър Гогушев**, Професионална гимназия по механоелектротехника „Юрий Гагарин“ – Петрич
3. **Янина Апостолова**, Професионална гимназия по механоелектротехника „Юрий Гагарин“ – Петрич